

Vragenuur

Vragenuur

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 12.3 van het Reglement van Orde.

Vragen Krul

Vragen van het lid Krul aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat over **het bericht "Minister Madlener: voorlopig geen helmplicht of minimumleeftijd op fatbike"**.

De **voorzitter**:

Aan de orde is het vragenuurtje. Ik geef graag als eerste het woord aan de heer Krul van de fractie van het CDA, die een klemmende vraag heeft aan minister Madlener. Hij heeft de eer mogen smaken van het openen van het vragenuurtje dit jaar. We gaan luisteren naar de heer Krul.

De heer **Krul** (CDA):

Ik heb best wel wat debatten met het Kamerlid Madlener mogen voeren, maar ik moet zeggen: het staat hem goed in vak K!

De **voorzitter**:

Het is net alsof hij er al jaren zit.

De heer **Krul** (CDA):

Ja, het staat hem goed.

Voorzitter. Deelnemen aan het verkeer is deelnemen aan de samenleving. Het is eigenlijk samenleven in de praktijk: je houdt rekening met elkaar en geeft elkaar de ruimte. Je gedrag in het verkeer is een spiegel van hoe je je tot elkaar verhoudt. Moeten anderen aan de kant voor jouw haast of houd je rekening met anderen? In dat licht moeten we echt ingrijpen en kei- en keihard handhaven op wat er nu gebeurt met de fatbike. Het zijn kleine tanks, die vaak te breed en te zwaar zijn voor de fietsinfrastructuur in heel veel steden in Nederland. Ze vormen een gevaar voor medeweggebruikers en voor de toch vaak minderjarige bestuurders. Het is de hoogste tijd voor de invoering van een minimumleeftijd en voor een stevige uitrol van nieuwe rollenbanken over heel Nederland.

Maar voordat ik de minister bevraag over zijn weigering om die minimumleeftijd in te voeren, heb ik eerst wat vragen over hoe we het bij de bron kunnen aanpakken, want we zullen iets moeten doen aan het egoïstische "dikke ik"-gedrag op de fatbike. We moeten beginnen met fatbikevrije zones. Wethouders van elke politieke kleur in Nederland schreeuwen hierom. Deelt de minister de opvatting dat gemeenten zo snel mogelijk de mogelijkheid moeten krijgen om lokale verboden in te voeren? Concreet: gaat de minister aan de slag met de VNG voor een handreiking en een modelaanpassing van de APV, zodat gemeenten dit zelf kunnen invoeren?

Voorzitter. De een-tweetjes in de media zijn leuk, maar in die tijd hadden we ook meer rollenbanken kunnen uitrollen over Nederland. Mijn vraag is: op welke datum verwacht de minister dat elke gemeente in Nederland over een rollenbank beschikt?

Voorzitter. Ik vind het onbegrijpelijk dat dit kabinet een helmplicht voor fatbikes niet serieus beziet. Wat mogen we in een verantwoordelijke samenleving eigenlijk verwachten van een 10-jarig kind op een apparaat dat vaak zwaarder is dan hemzelf en dat met ruim 30 kilometer per uur door de straat knalt? Hoe fatsoenlijk is het als we daar niks aan doen? Hoe kijkt de

minister naar de toename van het aantal ongelukken in de categorie 10- tot 14-jarigen? In een fatsoenlijk land laten we dat toch niet gebeuren?

Voorzitter. Het is tijd voor daadkracht. Ik begrijp dat ik dat tegen een minister zeg die nu voor de allereerste keer een contactmoment met de Kamer heeft, maar problemen zijn vaak continu en ministers gelukkig ook. Heeft deze minister zijn ambtenaren al aan het werk gezet voor een juridisch onderscheid tussen gewone elektrische fietsen en fatbikes? Zo nee, waarom kan dat niet? Ieder mens met ogen ziet toch dat een fatbike iets anders is dan een gewone elektrische fiets? Wanneer kunnen we een nota verwachten die dat onderscheid gaat regelen? Dit waren mijn eerste vragen.

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan de minister.

Minister Madlener:

Dank u wel, voorzitter. En dank u wel, oud-collega, voor de vragen die zo breed leven in de samenleving. Naast nieuws over de wolf, het Nederlands elftal en de Olympische Spelen heb ik in deze vakantie heel veel fatbikenieuws gezien. Ik begrijp de vragen dus.

Ik ben blij dat ik hier als eerste van het nieuwe kabinet het woord mag voeren. Dat vind ik een grote eer. Ik ga mijn best doen om goed naar de Kamer te luisteren en om uit te leggen dat datgene waar de Kamer om vraagt, ook consequenties heeft. Dat moeten we ons wel realiseren. Het is overigens niet zo dat ik tegen iets ben. Dat heb ik ook nooit gezegd in de pers. Ik heb er alleen op gewezen dat sommige maatregelen hele grote consequenties hebben en dat we er dus goed over moeten nadenken of we die willen nemen. Gelukkig gaat de Kamer allerlei opdrachten aan mij geven en ik ga die natuurlijk graag uitvoeren, als daar een meerderheid voor bestaat.

Ik kom op de vragen over de fatbike en het handhaven. Het handhaven van iets wat niet mag, doen we al, maar dat kan intensiever. Er zijn overigens ongeveer 250 rollenbanken aangeschaft. Bijna iedere gemeente heeft er dus één. Maar het vergt ook heel veel mankracht bij de politie om met die rollenbanken aan de slag te gaan, om mensen aan te houden en noem maar op. Ook op dat vlak kunnen we intensiveren. Ik zal met de minister van Justitie overleggen om te kijken of dit anders of beter kan en over wat de rol van de lokale handhavers moet zijn.

Fatbikes: een veelbesproken onderwerp. We zien ze ook allemaal rijden, en steeds meer. Ik heb het "grappige, stoere fietsen" genoemd. Ze zijn ook heel populair. Ik begrijp dat, want ze zien er leuk uit en je kunt ze makkelijk opvoeren. Dus als je jong bent, denk je: zo'n ding wil ik ook. Mijn zoontje zit nu al te zeuren: mag ik straks ook een fatbike? Dus we gaan afwachten hoe dit verloopt.

De voorzitter:

En uw zoontje is 2, hè?

Minister Madlener:

Haha, hij is bijna 11. Hij is nog iets te jong voor een fatbike, gelukkig, maar dat komt er natuurlijk wel aan. Op een gegeven moment willen ze een mobieltje en een fatbike, en dan moet je daar toch over nadenken. Of ze breed, zwaar en gevaarlijk zijn, is natuurlijk maar de vraag. Want een fatbike is geen aparte vervoerscategorie; een fatbike is een elektrische fiets met dikke banden. Ik snap de gedachte wel, want ze zien er ook wel anders uit. Ze zijn vaak wat kleiner, en die dikke banden vallen op. Maar ik denk niet dat die dikke banden op zich het probleem zijn. Het probleem is vooral dat te jonge mensen hierop rijden. Het zijn elektrische fietsen, vaak ook opgevoerd, waardoor ze harder kunnen dan 25 kilometer per uur. Dat kan gevaarlijk zijn, vooral als je je ook nog eens slecht gedraagt in het verkeer. Dat

herken ik namelijk wel. Ik liep laatst door een winkelcentrum en werd van mijn sokken gereden door een stel jongens op fatbikes. Er is dan niemand om ze aan te pakken. Dat gebeurt heel veel in het land, en daardoor krijgt de fatbike natuurlijk een slechte naam.

Dan kom ik bij de fatbikevrije zones. Een fatbike is dus een elektrische fiets met dikke banden. Het is heel moeilijk, zo niet onmogelijk, om wettelijk een onderscheid te maken tussen een fatbike en een elektrische fiets. Dat is meteen ook de reden waarom het lastig is om een fatbikevrije zone in te stellen. Als je dan dunnere banden op je fatbike zet, heb je een fatbike met smalle banden. Dus wat is een fatbike? Ik wil graag hierover nadenken; ik hoop dat de Kamer dat zelf ook doet en mij richting geeft. Maar het is heel lastig om van een fatbike een aparte categorie te maken. Het is een elektrische fiets. Willen we dan voor alle elektrische fietsen een minimumleeftijd of een elektrische-fietsvrije zone instellen? Dat is dan eigenlijk mijn wedervraag: willen we dat? Dat zou namelijk wél kunnen. Je kunt elektrische fietsen verbieden of een minimumleeftijd instellen, maar heel veel mensen genieten natuurlijk ook van een elektrische fiets.

Over de rollenbanken heb ik al iets gezegd. Er is voor bijna iedere gemeente een rollenbank, maar die moet dan wel gebruikt worden. Ik wil dus graag kijken of we die meer kunnen inzetten en of de politie die wellicht zou kunnen uitlenen aan lokale boa's, handhavers. Valt daar goed samen te werken? Ik wil daar graag over spreken met de minister van Justitie.

Ook een helmplicht zou voor álle elektrische fietsen gelden. Je kunt een helmplicht ... Ik heb begrepen dat Zweden een helmplicht tot een bepaalde leeftijd heeft. Dat zou ook nog kunnen, maar het heeft wel consequenties. Ik denk dat het zal helpen, want het is veiliger en waarschijnlijk worden ze dan iets minder populair. Dan moeten we wel alle kinderen een helm opzetten; dat is wel een goed idee. De vraag is alleen of we die helm voor iedereen gaan verplichten of niet. Heel veel ouderen rijden ook op elektrische fietsen en kunnen ook flink ten val komen. Ook voor die groep geldt dat het verstandig is om een helm op te zetten. Willen we die helmplicht dan voor iedereen op een elektrische fiets laten gelden? Het zijn allemaal keuzes, die ik nog niet gemaakt heb en die u als Kamer wellicht wel wil maken. Dat hoor ik dan graag.

Daadkracht. Ik wil natuurlijk wel daadkracht tonen, dus uw vragen neem ik heel serieus en hier wordt ook over nagedacht. Dit onderwerp leeft al langer, maar geef ons nog even de kans om hier goed over na te denken om met goede regelgeving te kunnen komen. We moeten gewoon beseffen dat het heel moeilijk is om onderscheid te maken tussen fatbike en elektrische fiets. Dat maakt al de maatregelen toch vergaand, want een helmplicht of een minimumleeftijd voor de elektrische fiets zal heel veel mensen raken. Dus denk daar goed over na. Ik ben graag bereid om alle maatregelen die de Kamer mij in meerderheid voorlegt, uit te voeren. Dat moet u ook weten. Ik heb helemaal geen probleem met welke maatregel dan ook. Dus dat zeg ik de Kamer toe. Maar laten we er met elkaar goed over nadenken of we dat echt willen. En ja, het handhaven moet beter gebeuren.

De heer **Krul** (CDA):

Allereerst dank ik de minister voor de beantwoording. Ik heb hem horen zeggen dat hij met de minister van JenV gaat bekijken hoe de uitrol van de rollenbanken sneller kan. Ik ben benieuwd of hij ook bereid is om voor de begrotingsbehandeling van IenW te rapporteren over welke intensiveringsmogelijkheden hij dan inzet. Dat is één.

Twee. Ik heb de minister horen zeggen dat een helmplicht voor kinderen tot een bepaalde leeftijd een goed idee zou zijn. Wij nemen ter harte dat hij dat gezegd heeft.

Ik heb nog wel een andere vraag. De minister geeft aan graag moties uit te voeren die door een meerderheid van de Kamer zijn aangenomen. De Kamer is gelukkig al wat langer dan vandaag actief en heeft in het verleden ook moties aangenomen. Ik noem onder andere de

motie-Geurts over een verbod op het opvoeren van fatbikes. Die motie is inmiddels drie jaar oud, maar is met een meerderheid, zelfs unaniem, aangenomen. Ik ben benieuwd of de minister ook bereid is om met nieuw beleid te komen om te voorkomen dat webshops en winkels makkelijk op te voeren fietsen verkopen. Ik ben ook benieuwd of hij bereid is om naast dat nieuwe beleid bij elke verkoop van een fatbike te bezien of een verplichte cursus een optie is en of dat zou kunnen helpen.

Ik heb straks nog tien seconden spreektijd.

Minister Madlener:

Dank voor de vragen. Uitrol rollerbanken. Er zijn onlangs ongeveer 250 rollerbanken aangeschaft. Die zijn dus al vrij breed aanwezig, maar ze moeten wel ingezet worden. Ik wil heel graag met de minister van JenV overleggen hoe we die rollerbanken beter kunnen gebruiken en of er ook een samenwerking mogelijk is tussen de politie en de lokale handhavers. Het zou namelijk enorm helpen om ook lokaal beleid hierop te voeren. Dit is niet in ieder dorp of iedere stad een even groot probleem, zeg ik ook tegen de heer Krul. Ik snap dat in sommige steden, waar het heel druk is, die fatbikes heel irritant over dat fietspad scheuren. Maar ik zie ook dorpen waar de middelbare school wat verder weg ligt en waar heel veel kindjes zich heel goed gedragen en braaf naar school fietsen op zo'n fiets. Die willen we natuurlijk ook niet te veel belemmeren. Dat is dus wel de afweging. Maar lokaal beleid kan daar wellicht bij helpen. Ik wil graag toezeggen dat ik overleg met de minister van JenV hoe we daarvoor kunnen samenwerken.

De helmplicht tot een bepaalde leeftijd is een gedachte. Dat is in Zweden dus het geval. Het zou een mogelijkheid zijn, maar ik moet wel onderzoeken of dat in onze wetgeving past. Maar in Zweden kan het wel, dus waarom hier niet, zou je zeggen. Ik wil dat graag onderzoeken als de Kamer mij die opdracht geeft.

De heer Krul (CDA):

Bij dezen, voorzitter. Als de minister toezegt dat hij dat wil onderzoeken, dan pak ik die ...

Minister Madlener:

Ik wil best uitzoeken of dat hier te doen is. Binnenkort heeft de Kamer ook een debat hierover, waarbij moties ingediend kunnen worden. Dan kunt u mij natuurlijk ook wat directere opdrachten meegeven. Een helmplicht in het algemeen voor de elektrische fiets, willen we dat? Ik vind dat een vergaande maatregel, maar ik sluit hem ook niet uit. Dus denk daar als landelijke denktank van Nederland ook over na, zou ik willen zeggen. De Kamer kan dit vragen en dan zal ik dat ook uitvoeren. Maar heel veel mensen zullen het plezier van de elektrische fiets dan wat minder ervaren en zullen wat minder gaan fietsen, ben ik bang. Dat is de andere kant. Maar het is wel een stuk veiliger.

Een verbod op het opvoeren van fatbikes is er al. Je mag maar 25 op een elektrische fiets en anders is sprake van een speedpedelec of een brommer. Dat is zoals het nu is. Dat verbod is er dus al.

Dan de laatste vraag.

De heer Krul (CDA):

De cursus.

Minister Madlener:

O ja, een verplichte cursus. Ik weet niet ... Als de Kamer dat wil, dan gaan we dat doen. Maar ik zou dat zelf toch wel bijna een beetje betuttelend vinden. De vraag is: lost het iets op? Hoelang duurt zo'n cursus dan? Ik denk dat we vooral de mensen die zich niet kunnen gedragen moeten aanpakken. Ik kan me wel voorstellen dat als je gepakt wordt met een

opgevoerde fiets, je dan een cursus gaat doen. Maar om iedereen nou een cursus te moeten geven om op een elektrische fiets te mogen rijden gaat mij persoonlijk wel wat ver. Ook daarbij laat ik het initiatief graag aan de Kamer.

De heer **Krul** (CDA):

Tot slot. Dit is de aftrap van het parlementaire seizoen en in zekere zin ook de aftrap van het nieuwe kabinet, het extraparlamenteaire kabinet. Mijn oprechte vraag is de volgende. De minister heeft aangegeven wat zijn lijn is, maar hij heeft ook kunnen lezen dat er een Kamermeerderheid is die die leeftijdsgrens wil. Dat heeft hij al gelezen. Wat doet dat met zijn lijn? Gaat hij zich daaraan aanpassen? Hoe verhoudt hij zich tot het feit dat die Kamermeerderheid dat nu al gezegd heeft?

Minister **Madlener**:

Ik heb in de krant kennisgenomen van de wens van een minimumleeftijd. De vraag is natuurlijk welke leeftijd dat moet zijn. Op dit moment is 12 niet handhaafbaar omdat de legitimatieplicht pas vanaf 14 jaar geldt. Je zou dus 14 kunnen kiezen als minimumleeftijd. Daarmee zul je een aantal kinderen het dus verbieden om op een elektrische fiets te rijden. Dat is een keuze. 14 is wellicht uit te voeren, 16 kan natuurlijk ook. Dan over het punt of die meerderheid er is: ik neem aan dat dit over een paar weken in een stemming van de Kamer gezien kan worden. Ik ga niet naar aanleiding van krantenberichten in actie komen. We hebben binnenkort een debat met de Kamer over dit onderwerp, waarin moties kunnen worden ingediend. Ik neem aan dat een van die moties zal zijn zoals de heer Krul die verwoordt. Dan zullen we zien hoe dat afloopt, maar ik sluit een minimumleeftijd in ieder geval niet uit. Ik ga er niet voor liggen. Als de Kamer dat wil, dan voeren we dat uit. Dat is de nieuwe verhouding met de Kamer. We hebben een kabinet dat zich tot hoofdlijnen beperkt en meer vrije ruimte aan de Kamer laat. Dit is nu precies zo'n mooi onderwerp waar iedereen iets van vindt en waarbij ik graag de ruimte aan de Kamer wil laten om mij hierin te sturen. Dat vind ik ook wel heel mooi symbolisch in dit eerste debat met deze Kamer.

De heer **De Hoop** (GroenLinks-PvdA):

Het valt me op dat de minister heel nadrukkelijk de bal bij de Kamer neerlegt, maar ik wil hem er ook op wijzen dat hij verantwoordelijk is voor de verkeersveiligheid. Als ik dan zie dat VeiligheidNL registreerde dat in het eerste kwartaal bij de helft van de ongelukken met een fatbike kinderen tussen de 10 en 14 jaar betrokken zijn en er vaak zwaar letsel ontstaat, maak ik me zorgen. Een grote meerderheid van de Kamer maakt zich zorgen. Nota bene uw eigen partij heeft al gezegd dat zij een leeftijdsgrens en een helmplicht wil. Ik vind, GroenLinks-Partij van de Arbeid vindt, dat je die verantwoordelijkheid misschien niet van 10- of 14-jarigen kunt verwachten, maar wel van deze minister. Ik zou zeggen: wacht nou niet per se op de Kamer, maar neem de verantwoordelijkheid die u ook heeft; grijp nu in, want het loopt de spuigaten uit. De meerderheid van de mensen vindt dat er nu echt stappen moeten worden gezet, dus wacht niet op de Kamer. U ziet de meerderheid. Neem uw rol, zou ik tegen u zeggen.

Minister **Madlener**:

Ik begrijp wat de heer De Hoop zegt. Ik ben alleen net aangetreden als minister. Dit is het eerste debat dat ik met de Kamer voer en ik zie dat dit onderwerp binnen enkele weken op de agenda van de Kamer staat. Ik denk dus dat het verstandig is om even dat debat met uw Kamer aan te gaan om te kijken of die meerderheid er echt is en welke leeftijd je dan gaat stellen, want daar moet ik, maar ook de Kamer heel goed over nadenken, want dit raakt kinderen. Een minimumleeftijd van 12 is heel moeilijk te stellen; ik weet dat u dat graag had willen doen — dat zeg ik via de voorzitter — maar dat is moeilijk uit te voeren, omdat we geen legitimatieplicht hebben vanaf 12 jaar, maar vanaf 14 jaar. Je zult die leeftijd dus hoger moeten stellen, op 14 of 16 jaar. Dan ga je een aantal kinderen dus hun elektrische fiets afpakken waarmee ze naar school gaan. Dat is een keuze, maar ik vind het toch heel goed om hier ook in een wat breder verband over na te denken. Dat debat komt eraan. Ik wacht

dus toch heel graag af wat de Kamer op dit punt wil. De kwestie is niet dat ik dat niet wil, maar ik ben net aangetreden en ik heb behoefte aan een geluid uit uw Kamer.

De heer **Heutink** (PVV):

Het gebruik van de fatbike loopt natuurlijk de spuigaten uit. Dat moet deze minister natuurlijk ook zien. Het is dan ook heel erg gek dat de minister gewoon geen maatregelen wil nemen. Wij gaan deze minister vandaag dus een voorzet geven. Wij verwachten en bepleiten een minimumleeftijd van 14 jaar voor de fatbike, maar om het gebruik van de fatbike nog verder te ontmoedigen, willen we ook een helmplicht, alleen voor de fatbike. Daarom vragen we de minister of hij zich er in ieder geval voor wil inzetten dat dat onderscheid er gaat komen, want we willen niet dat al deze maatregelen ook voor de e-bikes gaan gelden. De vraag aan de minister is dus duidelijk: maak dat onderscheid. Dat vragen we hem.

Minister **Madlener**:

Ik begrijp die vraag. Ik heb alleen aangegeven dat het heel moeilijk is om een onderscheid te maken, want we moeten geen dikkebandenpolitie gaan instellen. Dat lost het probleem immers ook niet op. Ik heb al gezegd dat 14 jaar zou kunnen; althans, dan is er in ieder geval een legitimatieplicht. Dat is dus te handhaven. Ik wil graag onderzoeken of die minimumleeftijd van 14 jaar voor elektrische fietsen of voor alleen fatbikes te stellen is. Ik denk dat het niet alleen voor de fatbike geldt, maar voor alle elektrische fietsen. Dat is mijn verwachting. Maar ik wil dit graag onderzoeken en ik wil de Kamer daar een nota of een notitie over sturen; ik geloof dat dat "een brief" heet. Dat zal ik proberen te doen voor het tweeminutendebat Veiligheid, want daarin wil de Kamer vast moties indienen. Ik wil dus best toezeggen dat we dat onderzoeken. Of het alleen voor de fatbike kan? Ik ben bang van niet, zeg ik tegen de heer Heutink.

De heer **Heutink** (PVV):

Iedereen kan met het blote oog zien dat die fatbike een hele andere fiets is dan een gewone e-bike. Ik ken de minister als een ontzettend creatieve man; ik ken hem al jaren. Ik vraag de minister: laat wat van die creativiteit zien. Ik weet dat de minister die in zich heeft en dat hij volgende week met goede resultaten kan komen. Dus alstublieft, minister, ga daarvoor.

Minister **Madlener**:

Dank voor de "creativiteit". Ja, er wordt over nagedacht. Alleen is het onderscheid tussen een gewone fiets en een fatbike niet zo makkelijk. Ik dacht: zou het gewicht misschien bepalend kunnen zijn? Maar ook dat is niet makkelijk, want het gewicht zit in de batterij en een gewone elektrische fiets kan ook wat wegen. Het is dus niet zo makkelijk als de heer Heutink hier beweert, maar ik wil u graag met een brief nog meenemen in de problemen die we hebben, zodat u straks, over een paar weken, een goede keuze kan maken. Dan zal ik die graag uitvoeren.

Mevrouw **Veltman** (VVD):

Eigenlijk naar aanleiding van het voorgaande: dat was ook mijn vraag en ik ben blij dat er is toegezegd dat er een brief komt. Wat de VVD betreft is de handhaving inderdaad heel belangrijk. Daar hebben we het over gehad. Ook het toezicht op de producenten, de importeurs en de verkopers is heel belangrijk. Ik wil niet zeggen dat dit in feite een druppel op een gloeiende plaat is, maar we zien ook dat er veel meer nodig is. Het is goed als we het eens zijn over de leeftijdsgrens, maar in feite gedragen de fatbikes zich als brommers, zeg ik maar even. Je zou dus kunnen zeggen dat de eisen die voor een brommer gelden, ook van toepassing zouden moeten zijn op de fatbike. Ik heb gehoord dat dat onderscheid moeilijk te maken is; daar gaat u ons over informeren en daar hebben wij zelf als Kamer ook al over gelezen, maar toen wij hier de Kamer ingingen of toen u de politiek inging, heeft niemand ons verteld dat het eenvoudig zou worden. De oproep ondersteun ik dus van harte en ik wil vragen om daar vooral ook vaart achter te zetten.

Minister **Madlener**:

Onmogelijk of moeilijk ... Moeilijk is te doen; onmogelijk is niet te doen. Dat is hier het verschil. Ik wil best kijken of we dat onderscheid kunnen maken, maar ik heb begrepen dat dit toch niet kan. Als het niet kan, dan betekent dat dus dat voor alle elektrische fietsen hetzelfde beleid gaat gelden. Dan is de vraag: willen we dat? Ik wil graag bekijken, en ik ga dat in de brief aan uw Kamer ook duidelijk melden, of we onderscheid kunnen maken tussen een fatbike en een gewone elektrische fiets, maar reken erop dat dat niet het geval is. Dan gaat dus een leeftijdsgrens of een helmplicht gelden voor alle mensen met een elektrische fiets. Dat kan een keuze zijn; dat is prima. Daarbij beginnen we donderdag met een campagne tegen het opvoeren van fatbikes. Ik hoop dat heel veel ouders en kinderen kijken naar die campagne en denken: laat ik het toch maar niet doen. Op een niet-opgevoerde fatbike kun je je keurig gedragen in het verkeer en dan hebben we het probleem ook voor een deel opgelost. Handhaving is dus zeer belangrijk. Ook daar zal ik in de brief uitgebreid op ingaan.

De heer **Bamenga** (D66):

Ik hoor een aantal vragen en dilemma's van de minister, zoals of we hier überhaupt onderscheid kunnen maken, terwijl iedereen kan zien dat er een onderscheid te maken is tussen fatbikes en e-bikes, bij wijze van spreken. Het gaat hier echt om kinderen tussen 10 en 14, die hierdoor ontzettende schade krijgen. Ze scheuren nu zonder rijbewijs, zonder helm, zonder minimumleeftijd, zonder verzekering zo door de straten heen, met heel veel gevolgen. "Letsel" werd net nog gezegd.

De **voorzitter**:

Gaat u naar uw vraag?

De heer **Bamenga** (D66):

Iedereen roept de minister op dit moment op tot actie en die actie komt er maar niet. Daarom wil ik graag weten waarom de minister niet gewoon doorpakt en ervoor zorgt dat die veiligheidseisen gelijkgesteld worden aan die voor de bromfiets.

Minister **Madlener**:

Wat de heer Bamenga hier naar voren brengt, is heel belangrijk. Mensen moeten zich realiseren dat je als je harder dan 25 rijdt op een opgevoerde fatbike, niet verzekerd bent. Ik denk dat dit heel belangrijk is om aan iedereen te vertellen, want dat is een heel groot probleem. Als je een ongeluk krijgt, kan dat enorme gevolgen hebben, ook financieel, nog afgezien van het zware letsel. Dus ik deel de zorg van de Kamer. U moet niet denken dat ik die niet deel.

Ik ben net aangetreden als minister en ik wil graag met de Kamer in gesprek over welke maatregelen we treffen. Ik zie dat er op hele korte termijn ook debatten zijn met de Kamer. Het lijkt me heel verstandig dat ik toch even ook de Kamer de gelegenheid geef om hier goed over na te denken en dan gezamenlijk met het kabinet tot goede maatregelen te komen. Dat lijkt me niet gek. Over een paar weken hebben we dat debat. U moet mij niet kwalijk nemen dat ik in de vakantie nog niet heb gezegd: laten we nu maar allerlei maatregelen invoeren. Zo snel gaat het ook niet. Ik wacht toch liever even. Ik ga u als Kamer eerst informeren over wat de mogelijkheden en de onmogelijkheden zijn, en dan kunnen we hierover gezamenlijk tot goede besluitvorming komen.

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):

Zo aan het begin van dit parlementaire jaar past het ons natuurlijk niet om de minister iets kwalijk te nemen, maar wel om hem vooral heel veel succes en wijsheid toe te wensen en dat doe ik bij dezen. Maar deze minister is natuurlijk wel de hoeder van de verkeersveiligheid. Hij legt zijn lot niet alleen maar in handen van de Kamer, maar vindt zelf ook iets. Mijn oproep aan de minister is om zelf iets te vinden. Hij heeft zojuist toegezegd om

voor het commissiedebat over verkeersveiligheid een brief te schrijven. Ik vraag hem om daarin niet alleen uiteen te zetten wat er allemaal wel en niet kan, maar ook mee te geven welke richting hij ons adviseert, want wij kunnen dan wel de nationale denktank zijn, maar wij zien ook graag een minister die de leiding neemt. Dat is mijn oproep.

Ik vraag hem om daarbij specifiek in te gaan op een paar dingen, namelijk of hij bereid is om een algeheel opvoerverbod in te voeren, want dat hebben we nog niet en ten tweede, of hij bereid is echt de richting te bepalen voor een helmplicht op e-bikes of fatbikes voor minderjarigen. Daar wil ik graag de ins en outs van zien, want ik denk dat daar een oplossing zit, als er geen onderscheid gemaakt kan worden tussen e-bikes en fatbikes, wat we het liefst zouden willen.

Minister Madlener:

Ten eerste, er is een opvoerverbod. Je mag niet je fiets opvoeren en zelfs het makkelijk kunnen opvoeren van een fiets maakt de fiets illegaal. Dus we hebben wel degelijk al maatregelen getroffen, alleen, de handhaving hiervan is lastig. Je moet al die mensen wel controleren en dat moet je dan softwarematig doen. Ik kan me voorstellen dat je als politieagent niet doorziet hoe al die fietsen werken. Dat is heel ingewikkeld, zeg ik erbij, en dat weet de Kamer ook. Maar het opvoerverbod geldt dus al.

Een helmplicht voor minderjarigen is een interessante gedachte. Ik heb er zeker ideeën over. Ik wil de Kamer hier ook best over informeren, maar ik wil ook weten of het allemaal uitvoerbaar is. Ik heb gehoord dat er in Zweden een helmplicht geldt tot een bepaalde leeftijd. Dat is een interessante gedachte, want dan raak je dus niet iedereen. Maar we zien ook heel veel ongelukken met ouderen op elektrische fietsen, die dan geen helmplicht hebben. Je kunt je afvragen waarom het dan niet geldt voor iedereen op een elektrische fiets.

We moeten er allemaal over nadenken. Ik zal dat ook doen als minister. Dan zal ik u in het debat ook mijn gedachten daarover geven. Uiteindelijk heeft de Kamer het laatste woord. Ik hoop dat er verstandige zaken worden besloten.

De heer Van Kent (SP):

Heel Nederland ziet dat het levensgevaarlijk is, levensgevaarlijk voor de kinderen op die fatbikes maar ook voor de andere weggebruikers. Ik begrijp niet helemaal waarom de minister hier een beetje als een bange bureaucraat terugverwijst naar de Kamer en brieven aankondigt, in plaats van dat hij hier als nieuwe minister zegt: "Ja, ik zie ook dat het levensgevaarlijk is. Er komt een helmplicht, specifiek voor fatbikes, en er komt een leeftijdsgrens van 16." Ik vraag de minister toch echt naar zijn opvatting daarover. Wanneer worden er maatregelen genomen? Want het is levensgevaarlijk zo.

Minister Madlener:

Dat is een zeer emotionele oproep. Die begrijp ik ook wel. Maar tegenover al dat verbieden en "16" staat ook de vrijheid van sommige mensen om ervan te genieten. Die ga je dit ook ontnemen, dus ik vind wel dat we er heel zorgvuldig over moeten nadenken. Ik vind niet dat u het de minister kwalijk kunt nemen dat hij hier de tijd voor wil nemen, want de consequenties zijn heel groot. Er rijden inmiddels 30.000, 40.000 fatbikes rond, en heel veel zonder problemen. Ik heb oog voor de problemen, maar we moeten hier toch heel goed over nadenken. Ik vind niet dat we dat hier nu even moeten beslissen. Ik hoor u zeggen: 16. Een ander zegt: 12. Een ander zegt: 14. Het heeft allemaal consequenties. Ik kan me er alles bij voorstellen dat we komen tot een bepaalde helmplicht en tot een bepaalde leeftijdsgrens. Dat wil ik ook zeker serieus nemen. Maar ik vind toch dat we er heel goed over moeten nadenken. Dit dossier ligt al jaren op tafel. Ik vind niet dat we met deze nieuwe minister ineens maar snel wat moeten doen. Het heeft allemaal consequenties en daar moeten we allemaal even over nadenken. Maar dan hebben we wel snel resultaat, denk ik.

De heer **Diederik van Dijk** (SGP):

In ziekenhuizen worden fatbikers inmiddels gezien als goede potentiële orgaandonoren. Dat is natuurlijk verschrikkelijk. Daar moeten we heel gauw vanaf. Het is dus heel goed dat hier paal en perk aan wordt gesteld en dat er een kritische bezinning op plaatsvindt. Dan dat onderscheid tussen gewone e-bikes en fatbikes. Het verbaast mij dat de minister hierop eigenlijk zo weinig ambitie toont. Slappe hap, zou ik bijna zeggen. Het zou voor de minister onaanvaardbaar moeten zijn dat de minimumleeftijd straks zou kunnen gelden voor alle e-bikes. Dat zou een onaanvaardbare uitkomst zijn, gelet op de tienduizenden scholieren die dagelijks op een goede wijze gebruikmaken van e-bikes. Gaat de minister daar ook voor?

Minister **Madlener**:

Ik heb al gezegd geen enkele maatregel uit te sluiten. Ik ga onderzoeken of dat onderscheid wettelijk te maken is. Ik heb alleen gezegd dat ik verwacht dat dat niet kan. Ik ga het nogmaals op schrift stellen en aan uw Kamer sturen, maar ik kan geen ijzer met handen breken. Als het niet kan, kan het niet. Dan zal het dus voor alle e-bikes gaan gelden. Dat moeten we ook onder ogen zien. Dat is geen onwil van mijn kant. Dat is gewoon een realiteit waarmee ik te maken heb. Ik ben zeker niet onwelwillend om vergaande maatregelen te treffen om die gevaarlijke situaties die u terecht noemt, te voorkomen.

De heer **Olger van Dijk** (NSC):

Het is inmiddels duidelijk dat fatbikes onze straten terroriseren en dat meer actie nodig is dan eerder is aangekondigd. We mogen van de minister verwachten dat hij zelf ook verder gaat dan het adviseren van deze Kamer. Nu er een brief is toegezegd, verwacht ik dus ook dat deze minister gaat zeggen wat hij wil gaan doen, want er is echt meer nodig.

Dan toch twee suggesties op dit punt. Er is al een opvoerverbod, maar hoe staat het met het verbieden van de opvoersetjes? En twee. Kunnen we niet naar een typegoedkeuring gaan voor elektrische fietsen, zodat we in ieder geval al die vreselijke fietsen, ook van Chinese makelij, van onze wegen kunnen weren?

Minister **Madlener**:

Opvoersetjes zijn nog uit de tijd van de brommer, zou ik bijna willen zeggen. Het zijn vaak softwarematige aanpassingen die gedaan kunnen worden. En als het gaat over China: ik ben bang dat de meeste onderdelen van al die fietsen die je hier koopt uit China komen, dus ook dat onderscheid is niet helemaal te maken. Ik hoor wel degelijk wat u en wat de Kamer mij als opdracht geeft, namelijk dat we die dingen moeten aanpakken. Maar dan moeten we dat onderscheid wel kunnen maken en ik denk dat dat heel moeilijk is. Ik ga dat uitzoeken. Daar wordt al aan gewerkt, zeg ik daarbij. Ik ga de Kamer daar op korte termijn over informeren, zodat we daar gezamenlijk een beslissing over kunnen nemen.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):

Deze discussie gaat meer in het algemeen natuurlijk over het belang van enerzijds verkeersveiligheid en anderzijds vrijheid. Tot mijn verbazing ... Eigenlijk benadrukt de hele Kamer het belang van verkeersveiligheid. Ik vond het kennismakingsgesprek dat wij met de minister hebben gehad daarom aangenaam verrassend. We hebben het daarin kort gehad over de verplichting die vanuit de Europese Unie komt dat alle nieuwe auto's een piepje moeten krijgen dat afgaat als je te hard rijdt. Door zijn antwoord en zijn lichaamstaal kreeg ik de indruk dat deze minister dit onzinnig en betuttelend vond. Ik zou de minister het volgende willen vragen. Vindt u, deze discussie horende, niet dat wij als Tweede Kamer in het algemeen al veel te veel hameren op verkeersveiligheid, en dat dat ten koste gaat van de vrijheid? Vindt u niet dat er over het algemeen al te veel betutteling is, en dat we nu weer die afslag dreigen te kiezen?

Minister **Madlener**:

Dat is natuurlijk inderdaad het dilemma waar we voor staan. Wat je hier aan maatregelen

gaat treffen, beperkt de vrijheid van een heleboel mensen. Daarom wil ik dat zorgvuldig doen, het liefst met een grote meerderheid in deze Kamer. We hebben allemaal zorgen over de veiligheid. Het zijn natuurlijk ook niet per se de fietsen die onveilig zijn, maar de bestuurders die erop zitten. Dat moeten we ook goed zien. Opgevoerde fatbikes berijden mag al niet, dus in de handhaving laten we ook steken vallen. Dat moet beter. Dat moeten we allemaal gaan doen. Wat betreft die piepjes in de auto heb ik ook mijn twijfels of dat de veiligheid wel bevordert; als je dat piepje uit moet zetten, ben je weer afgeleid. Ook dat moeten we nog verder uitzoeken, maar dat is een ander onderwerp. We moeten gewoon oog hebben voor wat er allemaal leeft. Er zijn heel veel zorgen over veiligheid, maar ook over overlast. Dat moeten we aanpakken zonder al te veel de vrijheid van mensen om op een fiets te rijden te beperken. Daar moeten we dus verstandige keuzes in maken.

De heer **Van Houwelingen** (FVD):

Misschien kan ik de minister tot slot vragen of hij dan wellicht iets op papier zou willen zetten over dit soort algemene afwegingen — ik heb het dus over het dilemma tussen aan de ene kant verkeersveiligheid en aan de andere kant vrijheid en betutteling — in de brief die, naar ik begrijp, naar de Kamer komt.

Minister **Madlener**:

De algemene afweging kan ik niet op papier zetten. Dit is een heel specifieke afweging, namelijk een minimumleeftijd voor een fiets. Dat kun je niet veralgemeniseren. Maar in het algemeen geldt wel dat vrijheid versus regelgeving voor ons natuurlijk altijd een zorg is. We moeten er allemaal voor waken dat we niet te veel naar de ene of de andere kant doorschieten. Dat is een opdracht die we allemaal hebben. Maar hier hebben we het specifiek over de fiets en dan moeten we daar een keuze in maken. Ik zal een aanzet doen met een goede brief naar de Kamer, waarin de mogelijkheden en onmogelijkheden op een rij worden gezet, en dan kunnen we dit maatschappelijke debat daar hopelijk snel mee afronden.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):

Allereerst, goed om u hier weer te zien, voorzitter, in uw voorzittersstoel.

De **voorzitter**:

Dat is wederzijds.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):

Dat geldt ook voor de ministers en de mensen in de Kamer, en niet te vergeten natuurlijk voor de mensen voor wie wij het allemaal doen, van wie een deel vandaag op de tribune zit. Goed dat iedereen gezond terug is gekomen van vakantie.

De **voorzitter**:

Nou, u bent door uw tijd heen.

(Hilariteit)

De **voorzitter**:

Ik ben benieuwd naar een reactie van de minister!

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):

Nou, dat pik ik niet! Nee hoor, haha.

Ik heb een hele korte vraag. Heel veel ondernemers in stadscentra en winkelcentra vragen ons niet morgen maar nu maatregelen te nemen. Ook willen zij weten wat die maatregelen dan zijn. Ik denk dat de minister een goede aanzet heeft gegeven, ook op voorstel van de heer Heutink. Wat ik graag wil weten is het volgende. Wordt er ook overlegd met

ondernemers, handhavers en politie in steden over hoe je in de tussentijd die gigantische overlast van dat soms echt wel terroriserende gedrag van sommige fatbikerijders aan kunt pakken? Wordt daar ook naar gekeken?

Minister Madlener:

Ik denk dat daar al naar gekeken wordt, maar vooral dat er beter naar gekeken móét worden. Je ziet namelijk dat de overlastaanpak op een heleboel plekken toch wat tekortschiet. Dat is meer een onderwerp voor de minister van Justitie en de lokale overheden, die over de boa's, de buitengewoon opsporingsambtenaren, gaan. Ik denk wel dat dat gesprek gevoerd moet worden. Ik wil daar een aanzet toe geven door aan de minister van JenV te vragen om hierover mee te denken. Die rollerbanken zijn aangeschaft door de politie, maar die zouden ook prima gebruikt kunnen worden door de lokale handhavers. Ik denk dat het heel belangrijk is dat de handhaving versterkt wordt. Ik zal dat in ieder geval meenemen richting het kabinet en dan zal ik daar later op terugkomen.

De voorzitter:

Wij danken minister Madlener voor zijn debuut in vak K.

Vragen Beckerman

Vragen van het lid Beckerman aan de minister van Klimaat en Groene Groei, viceminister-president over **het bericht "In het Groningse dorp Warffum gaat gaswinning 'gewoon' door: 'het is niet te verkroppen'"**.

De voorzitter:

Ik geef graag het woord aan mevrouw Beckerman van de fractie van de SP voor de volgende vraag. Die vraag wordt gesteld aan de minister van Klimaat en Groene Groei, die wij eveneens van harte welkom heten in de Tweede Kamer. Ik geef graag het woord aan mevrouw Beckerman.

Mevrouw Beckerman (SP):

Goedemiddag. De gaskraan in Groningen is dicht, onveilige huizen worden nu eindelijk versterkt en de schadeafhandeling is milder, menselijker en makkelijker. Toch? Dat is het verhaal dat aan heel Nederland wordt verteld, maar helaas is dit niet waar. Er is vertraging bij de versterkingsoperatie. De keer op keer verschoven deadline is weer niet gehaald. De ongelijkheid in dorpen en buurten is gigantisch. Ruim 20.000 mensen wachten op schadeafhandeling. En de gaskraan? Die is niet dicht. Uit zestien kleine Groningse gasvelden wordt nog gas gewonnen. Het lef van Shell en Exxon, die zo gruwelijk veel ellende hebben aangericht ... Zij vragen nu om nog acht jaar langer gas te mogen winnen in Groningen uit het veld bij Warffum. Ik heb één vraag aan het kabinet: wat is daarop het antwoord van het kabinet? Dit is de eerste kans voor het nieuwe kabinet. Luistert u opnieuw naar Shell en Exxon of luistert u naar Groningers? Zeg nee tegen de extra gaswinning uit het gasveld bij Warffum in Groningen.

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan de minister.

Minister Hermans:

Voorzitter, dank u wel. Het is bijzonder om op de eerste dag van het parlementaire jaar in dit vragenuur over dit belangrijke onderwerp een vraag te mogen beantwoorden. De vraag van mevrouw Beckerman is kort en krachtig, kort en bondig. Het antwoord daarop is dat iets minder, omdat het kabinet hierover nog geen besluit genomen heeft. Er ligt inderdaad een aanvraag om door te kunnen gaan met gaswinning in Warffum, in een van de kleine gasvelden in Groningen, maar daarover heeft het kabinet nog geen besluit genomen. Dat zal het kabinet doen na een zorgvuldig proces. Dit even als kort antwoord op de korte vraag van

mevrouw Beckerman.

Voorzitter. Staat u mij toe een aantal dingen te zeggen over gaswinning, gaswinning in de kleine velden en het belang van gaswinning in Nederland voor onze energietransitie. Maar voor ik dat doe, wil ik nog zeggen dat ik begrijp dat de inwoners van Het Hogeland, en vandaag in het bijzonder de inwoners van Warffum, zorgen hebben over de gaswinning uit kleine velden, zeker omdat Het Hogeland heel dicht bij het Groningenveld ligt. Ik kan niet anders dan zeggen dat ik die zorgen serieus neem en dat ik daarover heel graag met de inwoners van Het Hogeland en het dorp Warffum in gesprek ga, net zoals ik vorige week in Ternaard heb gedaan. U kunt er ook van uitgaan dat het kabinet alleen toestemming geeft om gas te winnen als dat veilig kan, voor mens en milieu.

Maar we hebben in Nederland nog wel energie nodig om ons land draaiende te houden, om thuis te kunnen koken en om bedrijven en instellingen te laten functioneren. Dat kan niet zonder energie; daarover zullen we niet van mening verschillen. We willen het liefst energie die zo min mogelijk belastend is voor ons land en onze planeet, en we willen ervoor zorgen dat we zo snel mogelijk onafhankelijk zijn van regimes waar we helemaal niet van afhankelijk willen zijn. Maar er zijn nog niet voldoende nieuwe energiebronnen om ons land op te kunnen laten draaien. We zijn nog steeds afhankelijk van gas. Daarom winnen we ook nog steeds gas uit kleine velden. Zoals ik al zei, ligt er een verzoek van de NAM om het winningsplan te verlengen tot en met maximaal 2032. Ik herhaal: daarover heeft het kabinet nog geen besluit genomen. Dat doet het kabinet op een later moment, mede op basis van adviezen van TNO, SodM en decentrale overheden. Wanneer het besluit precies wordt genomen, kan ik u niet vertellen, want ik wil dat besluit zorgvuldig nemen. Maar zoals gezegd: bij het uiteindelijke besluit staat de veiligheid altijd voorop. Daar kunnen de inwoners van Het Hogeland op rekenen.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Dat is een lang antwoord. Als je luistert en niet in Groningen of Warffum woont, dan denk je misschien: dat is vriendelijk geformuleerd; dat klinkt redelijk en afgewogen. Maar wat nou als je in Warffum woont? Wat nou als je in Groningen woont? Ik dacht: dit is een nieuw kabinet; dit is een nieuwe kans. We weten dat deze minister lang voor premier Rutte heeft gewerkt en ik hoor hier ook echt de woorden van Rutte. Ik wil dat toelichten.

Jarenlang hoorden we in Groningendebatten: "Het kan niet anders. We hebben het gas nog even nodig. Het is een zorgvuldig proces." Elke keer gingen de belangen van de Staat, Shell en Exxon boven de belangen van Groningers. Groningers werden uitgespeeld tegen de rest van Nederland, elke keer. Wat de minister hier zegt, is gewoon niet waar. Dit is geen gas dat wordt gebruikt voor huishoudens omdat ze anders in de kou zitten; dit is gas dat verpatst wordt op een internationale markt. Het kabinet is nog steeds coulant naar de grote verbruikers. Ja, we moeten iets doen voor de inwoners van Nederland, maar geef niet opnieuw het antwoord dat Groningen zo diep in ellende heeft gestort. Zeg nu nee tegen Shell en Exxon. Laat niet de technische, maar de menselijke belangen vooropstaan.

Minister **Hermans**:

Ik gaf aan het begin direct een kort en bondig antwoord op de vraag van mevrouw Beckerman. Daarna gaf ik inderdaad een wat langer antwoord, meer een toelichting op de overwegingen om de zorgvuldigheid en het belang van de zorgvuldigheid van het besluit dat het kabinet moet nemen, te benadrukken. Want dat ligt hieraan ten grondslag. Dat is de verantwoordelijkheid die ik voel en die het kabinet heeft als we hierover een besluit nemen. Ja, daarbij hoort ook dat ik in gesprek ga, dat ik hoor waar de zorgen zitten, wat er speelt, wat er wel en niet goed gaat en noem het allemaal maar op. De adviezen die de twee adviseurs en de decentrale overheden aan het kabinet geven, weeg ik allemaal mee. Dat laat zich niet vangen in een antwoord in één woordje of in drie zinnen. Dat laat zich vangen in een zorgvuldig proces, waarin ik luister naar en aandacht heb voor iedereen die erbij

betrokken is. Dat weeg ik op zorgvuldige wijze en dat bespreek ik met mijn collega's in het kabinet. Dan kom ik tot een besluit. Nogmaals, dat besluit zal ik zorgvuldig nemen. Daarbij zal veiligheid altijd vooropstaan.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Zorgvuldigheid, luisteren, in gesprek gaan: dat zijn hele mooie woorden. Ik heb heel vaak in de Kamer gestaan en dan werden er vanuit vak K inderdaad hele mooie woorden gesproken. "Ruimhartigheid" hoorden we jarenlang. Maar de praktijk voor gedupeerde Groningers was altijd een andere. Ik wil dit kabinet eigenlijk een nieuwe kans geven. Ik wil even twee zinnestukjes uit de reactie van het vorige kabinet op de parlementaire enquête voorlezen. "De rijksoverheid en de oliemaatschappijen hebben structureel de belangen van omwonenden genegeerd." Twee. "De overheid kan mensen niet tien jaar van hun leven teruggeven. Het kabinet kan wel deze laatste kans benutten om het beter te doen." Dat is mijn opdracht, mijn oproep van vandaag: doe het beter! Mensen willen duidelijkheid van de overheid en niet opnieuw dezelfde ellende waar ze keer op keer in zijn gestort.

Minister **Hermans**:

Die oproep tot duidelijkheid kan ik alleen maar onderschrijven. Zoals ik al zei, was ik vorige week in Ternaard en het woord "duidelijkheid" is, denk ik, het meest gevallen in dat hele gesprek. Daar is mij ook alles aan gelegen. Dat geldt ook voor dit besluit.

De **voorzitter**:

Dank u wel.

De heer **Bushoff** (GroenLinks-PvdA):

De gaskraan van het Groningenveld is gesloten, maar nog steeds wordt er gas gewonnen in zeventien kleine velden in Groningen. Nog steeds wachten duizenden Groningers in een onveilig huis met schade. Nog steeds is het wantrouwen van Groningers in de overheid enorm. Dan is mijn vraag aan de minister: hoe kun je dat wantrouwen wegnemen en het vertrouwen herstellen als je zou besluiten om wéér gas boven Groningers te stellen?

Minister **Hermans**:

Ik wist dat er wantrouwen is en ik heb dat vorige week ook zelf ervaren in dat gesprek. Dat gesprek was in Friesland, maar ik kan me heel goed voorstellen dat ik eenzelfde type gevoel en emotie zal ervaren als ik naar Warffum ga. Dat begrijp ik ook echt dondersgoed. Maar hier hoort de duidelijkheid bij waar ik het net over had. In de rol die ik heb, is het mijn taak om al die verhalen, meningen en argumenten te horen van inwoners, van bestuurders in Groningen en de omliggende gemeenten, van TNO, van de Mijnbouwwaad, van SodM en van iedereen en om dan in het kabinet tot een afgewogen besluit te komen. Dat voel ik als mijn verantwoordelijkheid als minister van Klimaat en Groene Groei. Ik voel het als een verantwoordelijkheid om dat in het kabinet te brengen en om zo tot een besluit te komen.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Ik hoor de minister op haar eerste dag hier in deze Kamer het hebben over het belang van gasboringen. Maar we spreken haar nu niet alleen als minister die over mijnbouw gaat, maar zeker ook over klimaat. Ik verwacht dus ook dat zij er alles aan doet om duurzame alternatieven en oplossingen aantrekkelijker te maken. Ten tweede hoor ik haar zeggen dat zij nog geen besluit heeft genomen, maar dan wil ik toch even wijzen op het hoofdlijnenakkoord van dit kabinet: geen Gronings gas meer. Het zijn niet mijn zinnen. Het staat letterlijk in het hoofdlijnenakkoord. Ik ben benieuwd of de minister kan aangeven of zij zich houdt aan wat daar staat, of zij zich houdt aan wat beloofd is aan Groningers van wie het huis nog steeds hersteld wordt en van wie de kinderen trauma's hebben omdat hun eigen huis niet veilig is. Ik ben ook benieuwd of zij kan aangeven of zij wettelijk vastlegt dat boren naar gas in Groningen niet meer gaat gebeuren. Of is dit de eerste gebroken verkiezingsbelofte aan de kiezers?

Minister Hermans:

In het hoofdlijnenakkoord is heel duidelijk afgesproken dat we op geen enkele manier tornen aan de afspraak die het vorige kabinet met Groningen heeft gemaakt, namelijk geen gaswinning uit het Groningenveld. Hier gaat het over gaswinning uit kleine velden. Dat is echt een andere discussie.

Dan uw eerste vraag, of ik ook doorga met het stimuleren van duurzame andere vormen van energie: zon, wind en kernenergie. Ja, dat doe ik. Dat is een ongelooflijk belangrijk deel van mijn portefeuille. Maar om de energietransitie door te komen en om straks uiteindelijk onafhankelijk van gas te zijn en onafhankelijk te kunnen opereren van regimes waarvan we niet afhankelijk kunnen zijn, hebben we gas nog even nodig. We hebben het nodig om ons door de transitie te krijgen. Maar het stimuleren van die duurzame alternatieven? Jazeker, daar ben ik mee bezig.

Mevrouw Teunissen (PvdD):

Als ik de minister zo beluister, heb ik het idee dat zij een discussie wil openen die we al jarenlang hebben gevoerd en die we hebben afgesloten met de fabuleuze woorden van voormalig premier Rutte: de gaswinning in Groningen stopt. Dat was heel duidelijk en er is een jarenlange discussie aan voorafgegaan. Er zijn allemaal gebroken beloftes aan voorafgegaan. Groningers hebben er met bloed, zweet en tranen voor gevochten dat de gaswinning daadwerkelijk stopt. Wat doet de minister nu? Zij probeert weer het oude argument erbij te halen, namelijk: ja, we hebben die gaswinning nodig. Er is allang aangetoond dat we zonder de gaswinning in Groningen kunnen. Bovendien is het het voorvorige kabinet geweest dat veel te weinig heeft ingezet op alternatieven voor duurzame energie en altijd maar vertragingstactieken heeft toegepast, waardoor we in Nederland inderdaad te maken hebben met een energietekort. Maar dat is niet afhankelijk van Groningen. Dat hebben we allang vastgesteld.

Voorzitter. Omdat de minister nieuw is, geef ik haar nog één kans. Wil zij nu klip-en-klaar het volgende zeggen? "Omdat zo vaak het vertrouwen van de Groningers is verbroken, en ik wel vanuit vertrouwen wil handelen, zeg ik nu nee tegen die vergunning in Warffum."

Minister Hermans:

Ik heb niet voor niets dit antwoord gegeven op de vraag van mevrouw Beckerman. Het antwoord laat zich namelijk op dit moment niet even in één simpel woord geven. Dat doe ik dus ook niet, omdat ik vind dat ik, dat dit kabinet dit besluit zorgvuldig moet nemen. Ik kan daarbij één ding benadrukken: gas uit het Groninger veld winnen we niet meer en dat gaan we ook niet doen. Dat is gestopt. Dat staat vast in de wet. Dat is wat het is.

Mevrouw Teunissen (PvdD):

We hebben jarenlang zorgvuldigheid betracht. Er is een parlementaire enquête geweest. Die heeft gezegd: de belangen van de Groningers zijn decennialang structureel genegeerd. Ik heb dus een vraag over die vergunningsaanvraag; ik heb een vraag over de weigeringsgronden. Die arbitragezaak die Shell en Exxon zijn gestart, loopt momenteel omdat zij zo veel mogelijk uit die gaswinning willen halen. Is het feit dat er nu een arbitragezaak loopt, een weigeringsgrond? Kan de minister nu zeggen: nee, die vergunning verlenen we niet, omdat die zaak nog loopt?

Minister Hermans:

Ik moet hier even oppassen. Mijn collega Eddie van Marum, de staatssecretaris Herstel Groningen heeft ook een deel van de verantwoordelijkheid op dit dossier; ik wil even zorgen dat dingen niet door elkaar lopen. Ik begrijp de vraag die u stelt, maar het gaat hier om een zelfstandige aanvraag voor het verlengen van een vergunning. Ik kijk daarbij dus ook sec naar hoe ik dat moet beoordelen op veiligheid en op de effecten op natuur en milieu. Daar krijg ik ook adviezen over, zoals ik al zei, van TNO en van SodM. Ik voer het gesprek met

bestuurders in Groningen en ook met inwoners. Daarom zeg ik ook hier, via u, voorzitter, en via mevrouw Teunissen, dat ik naar Warffum ga om daar ook in gesprek te gaan. Dat is volgens mij ook een manier om te werken aan vertrouwen. Ik snap echt dat het vertrouwen daarmee niet direct terug is, maar ik werk wel aan vertrouwen. Zo ga ik te werk en dat zal ik doen om dit besluit op een goede manier te kunnen nemen.

Mevrouw **Postma** (NSC):

Allereerst: minister, hartelijk welkom in de plenaire zaal in de nieuwe rol die u hier heeft. Goed om u hier te zien! We hebben het inderdaad over kleineveldenbeleid. U heeft het er ook over dat we gaan kijken wat we met die vergunningaanvraag gaan doen. Voor NSC zijn hierbij drie belangrijke punten. Mijn vraag aan u is om daarop te reflecteren. Het eerste punt is: wat is het advies van SodM en TNO? Ik neem aan dat u er een expertadvies over heeft gevraagd en dat dat waarschijnlijk al bij het departement ligt.

De **voorzitter**:

U bent nu al door uw tijd heen. Dus die andere twee punten heel kort en puntig.

Mevrouw **Postma** (NSC):

Het tweede punt is de leveringszekerheid. Hoe gaan we ervoor zorgen dat het gas dat hier wordt gewonnen, ook beschikbaar is voor de Nederlandse huishoudens? Het derde, misschien wel het belangrijkste, is: hoe kunnen de inwoners van Warffum en omstreken hiervan meeprofiteren?

Minister **Hermans**:

De eerste twee punten, dus de adviezen van SodM en TNO, maar ook het punt van de leveringszekerheid, zijn allemaal elementen, aspecten, die meegewogen worden in het besluit. Mijn reflectie is dus: ja, die neem ik mee, die wegen we mee in het kabinet. Welk besluit er ook genomen wordt, ik zal uiteraard aan de Kamer toelichten hoe die gewogen zijn. Het derde punt hangt daar natuurlijk mee samen, even afhankelijk van het besluit dat volgt: wat betekent het dan voor inwoners? Ik vind dat gesprek ook zo belangrijk om gewoon te horen wat er nou nodig is in deze gemeente. Dat betreft zaken rond gaswinning in het algemeen, en de vraag wat dat dan betekent als dit specifieke besluit wel of niet door zal gaan. Ik kan me voorstellen dat u denkt: wat is dit voor reflectie? Mijn reflectie is dat alle drie de punten hun plek zullen krijgen in de afweging voor het uiteindelijke besluit.

De heer **Vermeer** (BBB):

Zou de minister aan kunnen geven hoe de tijdslijn richting een besluit eruitziet? En is zij van plan om zelfstandig met het kabinet dit besluit te nemen of is zij van plan een besluit ter goedkeuring aan de Kamer voor te leggen? Wat zou zij in dit proces voorstellen?

Minister **Hermans**:

Over de tijd. Ik vind het lastig om nu echt een datum of een deadline te noemen. Laat ik zeggen: mijn streven is om dat nog wel dit jaar te doen, vanwege het punt van duidelijkheid, dat mevrouw Beckerman en volgens mij ook mevrouw Rooderkerk noemde. Ik vind dat ook zo. We hebben om allerlei redenen — dat waren overigens ook goede redenen — dit soort besluiten te vaak heel lang voor ons uit geschoven. Maar waar je duidelijkheid kan bieden, moet je dat doen, vind ik. Dus dat is één. Het tweede is het voorleggen aan de Kamer. Ik zou dit even heel precies uit moeten zoeken. Misschien dat ik er anders in een brief bij u op terug mag komen hoe die verantwoordelijkheidsverdeling precies is. Ik wil namelijk ook oppassen dat ik hier niets toezeg wat ik dan niet waar kan maken of waar ik later op terug moet komen. Ik stel dus voor dat ik dit schriftelijk aan u laat weten.

De **voorzitter**:

Prima. Dan danken wij de minister van Klimaat en Groene Groei van harte voor haar aanwezigheid vandaag.

Vragen Mohandis

Vragen van het lid Mohandis aan de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport over **het bericht "Kwart van ouders met lager inkomen doet kind niet op zwemles, olopende kosten vaak de reden"**.

De voorzitter:

Dan geef ik het woord aan de heer Mohandis van de fractie GroenLinks-Partij van de Arbeid. Hij heeft een vraag aan staatssecretaris Karremans.

U kunt gaan zitten, zeg ik tegen de staatssecretaris. U bent nieuw, dat weet ik. Als u wilt staan, mag dat ook hoor. Dat kan allemaal bij ons. Er is een lid van de SP dat heel graag wil dat wij allemaal gaan staan.

De heer Mohandis.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter, dank u wel. Ook vanuit onze kant een welkom aan de nieuwe staatssecretaris op deze portefeuille. Het is ook leuk om weer alle collega's te zien en alle mensen die dit debat volgen. Van harte welkom.

Voorzitter. Een mooi reces, maar het slechtste nieuws dat ikzelf moest lezen met betrekking tot de portefeuille die ik heb, was dat het aantal verdrinkingen in Nederland weer toeneemt, als je het afzet tegen de afgelopen jaren. Slecht was ook het nieuws dat het aantal kinderen zonder zwemdiploma toeneemt, omdat ouders het gewoon niet meer kunnen betalen. De gemiddelde prijs van een zwemles neemt alleen maar toe.

De Kamer heeft hierover eerder dit jaar al de noodklok geluid, zeg ik maar even in mijn eigen woorden. We hebben bij het kabinet ook bepleit dat we graag een trendbreuk zien en heel concrete voorstellen. Neem bijvoorbeeld de betaalbaarheid van zwemlessen. De prijs komt steeds meer in de buurt van €20 per kind per les. Dat zijn enorme bedragen. De groep die afhaakt, dat zijn niet de lagere inkomens, want daar zijn vaak wel regelingen voor, al worden die niet altijd gevonden. De groep die afhaakt, valt juist vaak buiten alle regelingen en verdient minder dan modaal. Dat zijn gewone salarissen.

Ik vraag mij af of wij dat toestaan als politiek, of wij blijven toekijken als toeschouwer, of dat wij vinden dat wij hier als Kamer met elkaar moeten kijken hoe we die trend kunnen keren. Hoe zorgen we ervoor dat de zwembaden in publieke handen blijven? Hoe kunnen we aan de bal blijven om het tarief voor een zwemles te bepalen? Als wij echt willen dat het zwemonderwijs weer in publieke handen komt, dan vraagt dat een trendbreuk en concrete actie.

Wij zijn heel erg benieuwd hoe de staatssecretaris met deze portefeuille daarmee serieus aan de slag gaat. Hij moet niet langs de zijlijn blijven staan en dit aanschouwen. Dan zou hij ook een andere Kamer treffen, want dit is gewoon een nationaal vraagstuk. Ik ben heel benieuwd hoe de staatssecretaris hiernaar kijkt.

De voorzitter:

Het woord is aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris **Karremans**:

Dank, voorzitter. Je hebt geen knopje hier, begrijp ik. Het gaat vanzelf lopen.

De voorzitter:

U staat altijd aan bij ons!

Staatssecretaris **Karremans**:

Ja, dat idee heb ik inderdaad al twee maanden lang.

Voorzitter, dank. Het is mooi om hier te zijn en dank voor de vragen, want de heer Mohandis snijdt dit onderwerp terecht aan. Het toeval wil dat ik vanochtend nog tegen mijn vrouw zei: wij moeten onze dochter gaan inschrijven voor zwemles. Toen wist ik nog niet dat ik hier zou staan, maar dat is natuurlijk op zichzelf wel logisch, omdat het inderdaad een zorgwekkende trend is.

We hebben te maken met steeds meer jonge mensen, kinderen, die geen zwemdiploma halen en kosten spelen daarbij absoluut een rol. Dat is natuurlijk niet altijd zo, maar de kosten spelen hierin nu eenmaal gewoon een rol. Dat heb ik als wethouder in Rotterdam ook gezien, een van de armste gemeenten van Nederland. Daar hebben we regelingen voor, maar wij zagen daar ook dat niet iedereen die regelingen weet te vinden. Dat zal ongetwijfeld ook het geval zijn in andere gemeenten. Regelingen zijn niet altijd even duidelijk geformuleerd en dan is het ook niet altijd even makkelijk om daar een beroep op te doen.

Waar de heer Mohandis het had over de middeninkomens, wat ik vanuit mijn partijpolitieke achtergrond waardeer, wil ik het toch ook expliciet over de lagere inkomens hebben. Die worden namelijk niet altijd bediend met bestaande regelingen. Die regelingen zijn er wel, maar men weet de weg ernaartoe niet altijd te vinden. Ik denk dat daar een taak ligt voor de overheid.

Wat ik daar concreet aan wil doen, is in eerste instantie een heel duidelijke analyse verkrijgen. De heer Mohandis heeft daar in het verleden ook al naar gevraagd. Wij zijn nu op het ministerie bezig met die analyse en kijken hoe die regelingen in elkaar zitten. Welke gemeenten doen het nu wel en welke gemeenten doen het niet? Hoe zit het met de bekendheid en het gebruik van die regelingen? Ik denk dat dat een hele goede eerste stap is om te zetten voordat we naar de oplossing gaan. Je begint natuurlijk met een probleem. Over het probleem zijn we het echt eens; dat wil ik onderstrepen. Vervolgens moeten we een hele duidelijke analyse hebben van waar het probleem zit, om dat probleem vervolgens te kunnen oplossen. Maar dat het probleem opgelost dient te worden, daarover ben ik het honderd procent met de heer Mohandis eens.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Fijn dat de analyse wordt gedeeld. Dat worden mooie tijden. De begroting voor Sport gaan we ook een keer meemaken dit jaar. Ook daar zullen we weer stilstaan bij wat we als Kamer hebben besloten en hoe het daar nu mee staat. Heel concreet is de vraag hoe we ervoor zorgen dat u een handremprocedure krijgt voor als een zwembad dreigt om te vallen. We zien nu dat er geen eindverantwoordelijke in het spel is en het gemiddelde aantal vierkante meters zwemwater afneemt. Heel concreet ben ik dus benieuwd of u daarop doorgaat. Als u het met mij eens bent dat alle lagere inkomensgroepen erin moeten worden voorzien, dan moeten we vanaf vandaag uitsluiten dat er gemeenten zijn die in hun armoederegelingen geen zwemlessen aanbieden voor een A-diploma. Niet alle gemeenten in Nederland bieden die aan. Volgens mij is dat een quick win waar u heel snel mee aan de slag kan. Volgens mij ligt daar ook een motie aan ten grondslag, dus ik zou zeggen: aan de slag op dat punt!

Tot slot is het ook zoeken naar een manier om te zorgen dat Rijk, gemeenten, onderwijs en andere maatschappelijke partijen er samen voor zorgen dat we iedereen bereiken, alle kinderen, jong en oud. Ook dat laatste is niet onbelangrijk: oude mensen. Maar ook mensen met een beperking en iedereen die toegankelijkheidsproblemen ervaart, moeten we bereiken. De trend zullen we moeten keren. Het is ook belangrijk dat er aanbod is voor ouderen, want er is veel schaamte of onwetendheid om het taboe omtrent het op latere leeftijd behalen van een diploma te doorbreken. Ik heb zelf afgelopen zomer ervaren hoe fijn het is om gewoon veilig in het diepe te springen met mijn eigen kinderen, ongeacht het feit

dat ik dat pas op 38-jarige leeftijd kon.

Ik zou dus willen zeggen: er ligt echt genoeg. Samen met de heer Van Nispen, mevrouw Van Dijk en andere collega's zijn er genoeg moties ingediend. Ik hoop echt dat we in november bij de begroting een stap verder zijn en niet blijven hangen in een gedeelde analyse.

Staatssecretaris Karremans:

Daar ben ik het deels zeker mee eens. Over de analyse is natuurlijk al het een en ander gezegd; daar zijn we nu echt in aan het duiken. Dan gaat het over de vraag in hoeverre de regelingen verbeterd kunnen worden. Daar zit echt verbetering in; daar ben ik van overtuigd. Daar zijn we dus mee bezig. We zijn ook bezig — daar had de heer Mohandis het ook even over — met de financiële positie van zwembaden, vooral in de regio. Hoe staat het daar nou mee? We doen dat ook bij bijvoorbeeld ggz-instellingen en jeugdzorginstellingen. We willen gewoon weten hoe het zit met de financiële positie van zwembaden. We zijn naar aanleiding van een motie natuurlijk ook bezig met het uitwerken van scenario's voor schoolzwemmen. Ik verwacht begin volgend jaar met die scenario's te komen. Dan kan de Kamer een keuze maken over hoe zij daarmee verder wil. Ik zeg er wel bij dat dat waarschijnlijk geld zal kosten. Dat moet dus ergens anders gehaald worden. Kijk, alles kan, maar alles kost ook geld. Maar natuurlijk wil je wel even weten wat de mogelijkheden zijn. Die zijn we nu aan het uitzoeken. Ik weet niet of we daar in november al aan toekomen, maar er wordt hard gewerkt om dat allemaal in kaart te brengen.

De voorzitter:

U heeft nog zes seconden, meneer Mohandis.

De heer Mohandis (GroenLinks-PvdA):

Ik zie uit naar de concrete voorstellen. Ik hoop echt dat deze Kamer, die in februari van dit jaar welwillend was, dat de komende tijd blijft. Wij zullen u daaraan houden, en het kabinet zeker.

De heer Van Nispen (SP):

In een waterrijk land is het letterlijk van levensbelang dat alle kinderen leren zwemmen, niet alleen de kinderen van de ouders die het makkelijk of moeilijk kunnen betalen, maar echt álle kinderen. Want anders worden de klassenverschillen nog groter, juist op een terrein als zwemveiligheid. Ik hoop dat de staatssecretaris deelt dat dat niet kan en dat we daar iets tegen moeten doen. In dat kader heb ik voor hem de volgende vraag: is hij bereid in ieder geval af te zien van de btw-verhoging op onder andere sport? Die leidt namelijk tot nog duurdere zwemlessen. Ik moedig de staatssecretaris ook aan om de voorstellen die wij al gedaan hebben om dit collectief te organiseren, echt over te nemen. We weten al wat het kost. Dat hoeft niet uitgezocht te worden. Dat is al in kaart gebracht. Het is een kwestie van anders financieren, niet zozeer van meer financieren.

Staatssecretaris Karremans:

Dank voor de vraag. Ik denk dat het hele goede vragen zijn over de klassenongelijkheid die kan ontstaan op het moment dat de dochter van een staatssecretaris wel op zwemles kan en de dochter van een bijstandsmoeder die een paar straten verderop woont niet. Dat is natuurlijk oneerlijk. Ik snap dat je dat wil voorkomen. Tegelijkertijd is het natuurlijk ook een verantwoordelijkheid voor de ouders. Dat onderkennen wij natuurlijk met z'n allen. Maar ik geloof dat elke ouder zijn of haar verantwoordelijkheid wil nemen om zijn of haar kind goed te laten zwemmen. Je krijgt natuurlijk — dat snap ik ook heel goed — snel te maken met schaamte als je niet de zwemles voor je kind kan betalen, terwijl iedereen in de klas wel op zwemles kan. Dat wil je voorkomen. Laat dat helder zijn. Ik zeg er wel bij: dat begint natuurlijk bij de ouder. We hebben natuurlijk ook regelingen om hen daarbij te helpen.

Aan de btw-verhoging op sport wordt nu gewerkt door de staatssecretaris van Financiën. Dat

zit in zijn portefeuille. Hij is verantwoordelijk voor de uitwerking daarvan. Dat is een afspraak uit het hoofdlijnenakkoord. Ik zeg er wel bij dat voor de grootste groep zwembaden in Nederland die btw-verhoging niet geldt, omdat er überhaupt geen btw op zwemkaartjes zit; gelukkig, zeg ik er dan maar even bij. De uitwerking van die maatregel zit bij mijn collega Idsinga. Die zal natuurlijk aan de Kamer de plannen daarvoor presenteren.

De heer **Van Baarle** (DENK):

Dat zo'n beetje een kwart van de ouders in Nederland aangeeft van zwemles voor hun kinderen af te zien omdat ze het niet kunnen betalen, en dat van de ouders met een iets lager inkomen ook bijna een kwart zegt de zwemlessen zelfs te hebben stopgezet vanwege de hoge kosten, zijn in een land als Nederland echt schandalige constatering, ook gezien het feit dat het aantal diploma's onder kinderen in de afgelopen jaren al aan het dalen is. Ik merk bij de staatssecretaris te weinig urgentiegevoel om dit aan te pakken, want ik hoor hem zeggen dat we een analyse gaan doen en dat we begin volgend jaar gaan kijken op welke manier we schoolzwemmen eventueel zouden kunnen invoeren. Ik zou graag van de staatssecretaris willen weten of hij die analyse op de kortst mogelijke termijn gaat afronden, wanneer, en of hij dan ook met concrete maatregelen komt. Hoe gaan we ervoor zorgen dat die regelingen bekender zijn bij ouders? Hoe gaan we ervoor zorgen dat gemeenten die ze op dit moment niet aanbieden, dat binnen een maand of twee maanden wel gaan doen? Ik vraag meer urgentie aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris **Karremans**:

Als de heer Van Baarle meer urgentie vraagt, kan hij die krijgen, want die is er altijd al geweest. Laat daar geen twijfel over bestaan. Nu is het zo dat ik natuurlijk geen magische knop heb waarmee je die trend in één keer kan keren, maar er zijn wel maatregelen die we kunnen nemen. Ik denk dat het heel belangrijk is dat je, voordat je aan een oplossing gaat werken, weet waar je het over hebt en dat je heel goed snapt wat het probleem is. Dat hebben we natuurlijk in het verleden ook gezien. Daarom vind ik het belangrijk om heel goed die analyse te doen. Dat doen we zo snel mogelijk. Daar kan ik volop ja tegen zeggen. Vervolgens werken we uiteraard zo snel mogelijk aan een oplossing, want ik deel de analyse en de urgentie compleet. Het is absoluut onwenselijk dat zo veel kinderen inmiddels zonder zwemdiploma zitten. We doen het vergeleken met andere Europese landen goed, maar als je kijkt naar Nederland en de trend, dan zie je dat sinds 2018 het aantal kinderen zonder een of meer zwemdiploma's is verdubbeld. Dat vind ik niet acceptabel.

De heer **Van Baarle** (DENK):

Deze staatssecretaris en ik komen toevallig allebei uit Rotterdam. Verder kennen we elkaar natuurlijk helemaal niet. Deze staatssecretaris kent dan ook de cijfers uit Rotterdam. We weten dat bijvoorbeeld in Rotterdam-Zuid, waar ik vandaan kom, het aantal zwemdiploma's onder kinderen zo'n beetje de helft lager ligt dan het landelijk gemiddelde. De verschrikkelijke dingen die we zien, is dat kinderen, omdat ze niet kunnen zwemmen, verdrinken. De staatssecretaris heeft het over "zo spoedig mogelijk". Ik zou hem willen vragen: kan hij daar een datum bij geven? Kan hij op z'n minst zeggen: wij hebben die analyse binnen een maand afgerond en wij komen dan ook met de eerste concrete verbetermaatregelen om de bekendheid van de regelingen te vergroten, om iets te doen? Er is meer urgentie nodig dan alleen "zo spoedig mogelijk".

Staatssecretaris **Karremans**:

"Zo snel mogelijk" betekent "zo snel mogelijk", dus waar we kunnen, doen we dat natuurlijk, en waar ik kan versnellen, doe ik dat ook. De heer Van Baarle moet zich natuurlijk wel voorstellen dat wij al die gemeenten langs moeten, want het zijn allemaal gemeentelijke regelingen. Er zijn nogal wat gemeenten. Dat kost veel werk. Er is niet één gemeente; er zijn er heel veel. Buiten Rotterdam — wij kennen elkaar inderdaad uit Rotterdam — zijn er heel veel gemeenten met dergelijke regelingen. Die zijn we onder de loep aan het nemen; tenminste, dat doet het Mulier Instituut. Dat kost nou eenmaal tijd. Daar ga ik gewoon eerlijk

over zijn. Ik ga nu niet, om de vraag maar snel en makkelijk te kunnen beantwoorden, zeggen: volgende maand ligt het op de mat. Dat is niet zo. Ik wil het goed doen. Dat vind ik heel belangrijk. Dit is namelijk een meerjarige trend. Dit is al langer aan de hand. Die trend moeten we keren, maar daarvoor heb je goede oplossingen nodig. De Kamer heeft er niks aan als ik stoer zeg dat het zo snel mogelijk wordt afgerond, maar er vervolgens maar een halve analyse ligt. Die analyse wil ik dus goed doen. Maar ik deel de urgentie.

Over Rotterdam-Zuid gesproken: ik heb twee weken geleden nog contact hierover gehad met de verantwoordelijke wethouder. Die kent de heer Van Baarle ook goed. Die geeft bijvoorbeeld aan dat in regelingen heel vaak de zwemlessen wel worden vergoed, maar de diplomakosten niet. Dat weerhoudt mensen ook. Het zal in elke gemeente verschillend zijn, want elke gemeente is natuurlijk verschillend, ook qua samenstelling. Je zal dus waarschijnlijk niet te maken hebben met een generieke maatregel. Je moet per gemeente, per geval en per probleem kijken wat je eraan kunt doen. Dat is hoe ik erin sta. Dat probleem moet worden opgelost.

Mevrouw Van den Hil (VVD):

Ik kom uit een waterrijke provincie, dus ik ben blij dat de staatssecretaris er hard achteraan gaat. Maar er zijn natuurlijk wel zaken die nu al bekend zijn; daar hoeft je geen analyse op los te laten. Er is een jeugdsportfonds en er zijn andere regelingen. Kan er niet al worden begonnen met die weer een beetje voor het voetlicht brengen? Dan kun je vooruitlopen op een analyse van zaken die er al zijn. Ik denk altijd: pak laaghangend fruit als eerste. Als we daarmee beginnen, lopen we volgens mij al vooruit op een verdere analyse. Is de staatssecretaris daartoe bereid?

Staatssecretaris Karremans:

Waar ik vandaag actie kan ondernemen, kan ik vandaag actie ondernemen. Alle honderdduizenden mensen die naar de livestream van dit mondelinge vragenuur kijken, hebben het jeugdsportfonds al een paar keer voorbij horen komen. Ik hoop dat dit ook weer bijdraagt aan de naamsbekendheid. Maar de eerlijkheid gebiedt natuurlijk te zeggen dat je, als je de bekendheid wil vergroten, mensen daarmee in aanraking wil laten komen op het moment waarop ze zich gaan inschrijven voor zwemles. Ik heb net nog even op een aantal websites van gemeenten gekeken om te zien wat de prijzen nu zijn en hoe dit buiten Rotterdam geregeld is. Heel vaak staat er onder de tarievenkaart niet gelijk benoemd dat je een aanvraag kunt doen als je het niet kunt betalen. Daarvoor moet je dan een heel stuk doorscrollen. Dit soort simpele oplossingen kunnen helpen. Waar ik dit soort dingen morgen al kan doen en waar ik wethouders daarop kan wijzen, doe ik dat. Maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat dit een ingewikkeld probleem is. Het is niet zo makkelijk in kaart te brengen, laat staan op te lossen. Tegelijkertijd moeten die oplossingen plaatsvinden bij de gemeenten. Ik heb namelijk niet het geld om dit te doen. Ik ben het dus eens met de oproep van mevrouw Van den Hil; ik ga daarmee aan de slag. Maar ik hecht wel aan een degelijke probleemanalyse om dit probleem flink mee aan te pakken.

De voorzitter:

Heel goed. Tot zover dit vragenuurtje. Dank aan de staatssecretaris. Zijn microfoon heb ik inmiddels uitgezet. Ik schors enkele minuten. Daarna gaan we beginnen met de regeling van werkzaamheden.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.